

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Debrecen: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A Fejérváry kormány megbukott.

A király elfogadta a lemondást.

Újabb királyi kihallgatások.

Késő éjjel táviratozza fővárosi tudósítónk, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök mai kihallgatásán beadta a kormány lemondását, melyet a király elfogadott.

Fejérváry délután ismét kihallgatásán volt a királynál, azonban a kihallgatás eredményéről minden felvilágosítást megtagadott. Minden közlést a képviselőház pénteki ülésére tart fenn.

A lemondást beavatott körökben is megerősítik.

TOLLHEGYEN.

— szeptember 12.

Szabolcska Mihály kijelentette, hogy néki a haza nélkül az üdvösség sem kell, Benedek János is megnyilatkozott végre, „A polgár” mai vezércikkében irván a többi közt a következőket:

„Mi, a demokrácia igaz hívei és harcosai, nem mondunk le az általános titkos szavazati jogról, sőt jobban követeljük azt most, mint valaha; nem tartjuk azt semmiképpen elmenthetőnek a magyar nemzeti követelésekkel; csak az értelmetlenség mondhatja azt, hogy magyar ember az általános választói jog híve nem lehet. De nem mondunk le többi jogos nemzeti törekvéseinkről se, sőt valamennyit egyszerre követeljük, mikor azt látjuk, hogy az egyik jogos nemzeti törekvést a másik ép oly jogos eszmével akarják agyonütni.”

Hát jól van. Ebben ugyan nincs benne, hogy azt a választási jogot nemzeti alapon követeli, de legalább benne van annyi, hogy egyszerre követeli a nemzeti követelményekkel. Ez is valami. Csak hogy eifelej kezik arról Benedek János ur, hogy mikor a gazdának sürgős az aratás, nem vonja el a munkaerő felét például virágot ültetni, vagy hajtóknak a vadászatra. Nem felel arra, mért kellett a liganak Kristóffyval egyszerre és akkor közbevetni a bontó hatású kérdést, mikor a nemzeti követelményekért való küzdelem már előbb megindult és a mikor minden honfiai igyekezetre szüksége van a nemzetnek? Tessék kilépni a ligából, tessék egészen és csakis függetlenséginek maradni Ennek programjában is benne van a választói jog kiterjesztése, még pedig nemzeti alapon és ezt vállalta Benedek ur, a mikor képviselővé választották.

Nagyon kényes ügyet tárgyalt a törvényesek.

— A tisztességes nőket felszólítom, hogy távozzanak a teremből! szólott az elnök a hallgatóságához.

Egy nő sem távozik.

— Ujjolag felszólítom a tisztességes nőket, hogy távozzanak! ismétli az elnök.

Erre csakugyan fölkerekedik három nő és elhagyja a termet.

— Miután a tisztességes nők mind eltávoztak, folytatja az elnök, hát a többi kergessék ki a teremőrök!

Ezt a kis történetkét alkalmazzák ligára azok a tisztességes, jó hazafiak, akik a szennyves kompániából még ki nem léptek.

A főrendiházban tárgyalták még az öreg Tisza alatt a főrendiházi reformot.

Ekkor meglepetés történt. Fölkelt az öreg gróf Apponyi György, a függetlenségi párt mostani lánglelkű vezérének, Albertnek édes atyja és indítványozta az általános titkos szavazati jogot . . .

Iszonyu szenzáció az ó-konzervatív államférfiu ajakáról!

Imé, milyen nagy rendező az idő! A mit az apa fia iránti gyöngédségből pengett, azt örökségül tekinti a fia és meg is fogja valósítani, nemzeti alapon . . .

Lányi igazságügyminiszter Kassán járt. Nem érintkezett vele senki, meg sem jelent az ott időző börtönügyi szakértők tiszteletére rendezett banketten. Előre megizenték neki, hogy jó lesz elmaradni.

Szállva volt pedig az ottani javítóintézetben . . .

Pompás hely az ilyen ügyvivőnek! Megjavulni ugyan nem javult meg ottan, de legalább izelítőt nyert a jövőre nézve, a mikor a vád alá helyezett ügyvivő ur nem csak vendégé, hanem állandó lakója is lesz valamely javításra szánt állami intézetnek.

Elcsapatás.

— szeptember 12.

(gr.) Hogy van rokkant katona, tisztelt generális ur?

Reméljük, hogy e percben igen rosszul.

Vagy az osztrák tábornokok rendszerinti állapotában, tehát königréciesen, elpáholt állapotban.

Még el sem fogyott a kincstári szén és nem kopott el az állami ezüst kanál, máris fujják a takarodót.

Utra kél az ország rossza, elpusztul a közelet teréről ügyvezetőstől, mindenestől, mint a hogy a szerb tövist

és egyéb gazokat irtják ki gyökerestől a termőföldből.

Csufosan, két szék közt a pad alá került ekszcenciád.

A nemzetet gyűlölte, a nemzet megvetette. Hűtlenül szolgálta a királyt, a király végre-valahára kitétte a szűrét.

Nincs többé Tiszaizmus, Fejérváryizmus, ne is legyen, nem is lesz többé.

Olyan gazságot forralt Magyarország ellen, hogy még Ausztria is megsokalta. A mit rábíztak, azt nem teljesítette, békítés helyett összevesztett, a rend helyreállítása helyett lázadást szított. Tűzzel játszott, a midőn Kristóffyval az államrend ellenségeit, a vallástalan és hazátlan szocializmust sorakoztatta. Magyarországot lángborította volna, az a láng pedig könnyen belekaphat a rozoga osztrák épületbe is.

Ezért kellett menni. Akármiért, csak hogy valahára kifelé áll a szekere rudja.

Nagyon egyszerű a Fejérváry kormány története.

A nálunk is uralkodó nemzetközi azon áramlatának állott szolgálataiban, a mely egyaránt ellensége Istennek és a trónnak, hazát nem ismer, ellenben kiváló frigyvet tart fenn a tőkével. Ez pedig irtózik mindenféle szabadságtól, minden zökkenéstől.

A Franciaországot feldult radikálizmusnak volt a szolgálója, melyet nálunk a hirhedt liga képvisel leghatározottabban.

A magyar azonban híve Istennek, szereti a hazát, hódol Szent István koronájának, büszke történelmére, ragaszkodik alkotmányához.

Mindezek ellen tört a Fejérváry-, Lányi- Kristóffy-féle radikálizmus, azért úgy a haza, mint a trón érdekében való az ő kilapátoltatásuk.

Megbuktak, elcsapatnak, mennek. Rövid idő múlva bevonul bitorolt helyére a hazafiság, akkor pedig helyreáll a nemzet nyugalma, fejlődése, visszatér a nemzet és király megbomlott bizalma.

Rövid ideig tart még a válság, azt végig küzdjük. Annak boldog tudata jutalmaz, hogy a harcot becsülettel megharcoltuk, a hitet mindvégig megtartottuk.

Az ő uralmuk volt a megpróbáltatás, a nemzet jogainak kivívása lesz az erdemlett boldogság.

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 12.

A politikai helyzetre nagyon illik most a régi diák okoskodás, amely azt mondja, hogy „semmi sem bizonyos, tehát az sem igaz, hogy semmi sem bizonyos. Nem bocsátkozunk találgatásokba, hanem egyszerűen közöljük a fölmerülő politikai híreket. Az az egy tagadhatlan, hogy az érdeklődés javarészt Fejérváry báró mai kihallgatása, annak eredményei és a berlini röpirat botránya körül forog.

(Fejérváry kihallgatása.)

Bécsből táviratozzák a „Bud. Tud.”-nak, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök, ma délelőtt 10 órakor hosszabb magánkihallgatáson jelent meg a Felségénél. E kihallgatás eredményéről eddig semmit sem tudhatni. A miniszterelnöknek Budapestre való visszautazására nézve még nem történt intézkedés.

Más félhivatalos jelentés szerint Fejérváry báró kihallgatása rendkívül hosszú volt.

(Osztrákok mozdulása.)

Az osztrák képviselőházat, a magyar válságra való tekintetből, szeptember 23-ára összehívják.

Fiuméből jelentik, hogy ott hét horvát képviselő Csingria dalmát képviselő elnöklete alatt tegnap megkezdte és ma folytatta a magyar válsággal kapcsolatos magatartásuk dolgában a tárgyalásokat.

Az a bizottság, melyet a vezérőbizottság a kormány vád alá helyezésének dolgában küldött ki, ma délelőtt fél 11 órakor Darányi Ignác elnöklete alatt ülést tartott, amelyen részt vettek Polónyi Géza előadó, Bánffy Dezső báró, Vázsonyi Vilmos és Zichy Aladár gróf. A tanácskozás 1 óráig tartott s eredményképpen elfogadták azt a vádindítványt, melyet Polónyi Géza szerkesztett.

Az indítványt a vezérőbizottság holnapai ülésén tárgyalja.

(Csak holnap lesz döntés.)

Budapestről jelenti tudósítónk, hogy

Fejérváry Géza a királyi audienciáról jövet visszatért a Bankgassei magyar házba. Ott fiával, Fejérváry Imre báróval találkozott. A király holnap még egyszer kihallgatja a miniszterelnököt és ekkor fog a helyzet dolgában dönteni.

(Kossuth a királynál.)

Minden jel arra mutat, hogy a király a darabant kormányt elakarja ejteni és maga veszi fel a tárgyalások fonalát a koalícióval. Ezt látszik bizonyítani az a hír is, hogy a király az ellenzék vezérférfiai közül többeket ki fog hallgatni. Igy szombaton Andrássy Gyula gróf járul a felség elé. Vasárnap Kossuth Ferenc megy a királyhoz kihallgatásra.

Tankönyvekről és egyebekről.

Írta: Dr. Matolcsi László.

— szeptember 12.

Régi tankönyv papirtáblája akadt a kezembe. Magyar Nyelvtan. Írta: Dr. Szemák István. (Budapest, 1884.) A belső oldalain és a hátulsó lapján a Lauffer féle könyvkiadóhivatalnál megjelent és ott valamint minden hiteles könyvkereskedésben kapható könyvek jegyzéke van. Sok, sok és különböző gondolat fordult meg agyamban, míg átböngésztem. Egyikét másikát papírra vettem. Ne tulajdonítsatok neki nagyobb fontosságot.

Hiteles könyvkereskedés? Valjon mit értek alatta? Ma már nem írják ki. Mert egyik kereskedés, — még a könyvkereskedés sem hiteles, megbízható, sokkal jobban átfonta azokat is a modern nyereszkeskedés szelleme. Ily jelentésben nem igaz, ma tehát nem írják oda. Hiteles, igaz minden kereskedés, mert nagyobb a hitele, mint a vagyona, a mai zűrt viszonyok között még inkább mint máskor. Ily jelentésben nagyon is igaz, ma tehát nem írják oda.

Szemák István dr. „elméleti és gyakorlati német nyelvtana ötödik kiadásban” nyitja meg a sort. Istenem, ha elgondolom, hogy 1882 en már ötödik kiadásban jelent meg tankönyve, és ma is nagyon sok kézikönyve forog; mily hatalmas tökélet gyűjtött magának ezekből! Hisz a legbuzgóbb pénzforrás a szülői zseb, a mely önti a gyer-

mekeiért a pénzt. És önti is, mert csak az I. gimn. osztályban 29 korona 56 fillért kell a tankönyvre kiadni, a mely összeg szépen gyarapodván a 8 ik osztályban 80 korona 46 fillérré emelkedik. Azt csak sokszorozni kell az iskolák számával és az egyes osztályok növendékeivel és előáll az a rettenetes summa, a mely számokban fejezi ki a szülők áldozatra kész égének nagyságát.

Ott látjuk a sorban: Bánhegyi István tanár: „Erasmus redivivus” a latin magyar társalgóját, Cserny Carolus „Tirocinium”-ját „a melyben egyes „Locis ex variis poetis exorpti” vannak. Hányan értitek meg ezt kedves olvasóm, pedig fogadom végig jártatok a 8 gimnáziumot. Ha ezt meg is, de ki válna az első: Erasmus redivivus alapján a latin társalgásra. Vagy ki fordítaná le ex abrupto Vergilius egyik bukolikus költeményeit. Na! ne szégyelje magát senki nagyon. akad még latin professzor is a ki csak szótár segítségével fogna az utóbbihoz, s szerényen kitérne a társalgás elől. 20 év és ekkora változás, de az egységes középiskola még mindig késik. és még fenn hangzik a jelző: a latin a tengely minden iskolának. De a tankönyvek már — még a legmagasabb fokon is magyarok hozzá.

Olvassuk: Klamarik János dr. Logika vagyis gondolkodástan. A legújabb írókat, különösen John Stuart Millt tekintetbe vevő G. A. Lindner után. Ma ilyen csudabogarat sem találunk. Ma minden kézikönyv szerzője önálló kutató. Írta: X—Y; s szerényen ott díszleg a szerző neve. De jó is, hogy a forrásmunkákat nem kell a kézikönyveknél kitenni, mert legtöbbször egy az iskolából kidobott kézikönyv újra írásáról van szó, természetesen a modern haladás, a tudomány magasabbága, az új tanterv tekintetbe vételével.

Tankönyv volt: Kunos Endre: Gyalulat, vagyis megmagyarosított jegyzéke azon idegen szavaknak, melyek különféle nyelvekből kölcsönözttetvén, a magyar beszédben és írásban koresítva vagy eredetileg használtatnak c. munkája. Ma csak a helyesírás különböző, soknál sokabb füzetek tanítják a tanulókat a helyesírás szabályaira. (míg a miniszter nem szolt a dologba, ilyen füzetek sem voltak) pedig a helyes beszédre oktató kis kézikönyv ma nem volna felesleges. — Ifjaink nem tudnak beszélni, a felelőség száraz recitálás, nem fejlődik önálló stílusuk. Mindez azért, mert a szükre szabott magyar órák nem elégségesek a magyar stílus vérré

A násznagy.

(Írta: Caris Harding Richard.)

Mr. van Bibber egy forró juniusi napon Newportból bejött a városba, hogy egy pár aláírás miatt ügyvédével tanácskozzék. New-Yorkban roppant hőség uralkodott, a város szomorúnak és üresnek látszott s minthogy a délutáni vonatra kellett várnia, bement egy francia vendéglőbe a Washington square közelében. Hátravonult a vászontetűvel borított terrasra, hol sem a lóvonatukocsik esengetyűje, sem az utca pora nem zavarta s hol a virágokkal és növényekkel körülrakott terem kellemes, illatos hűvösségét nyugodtan élvezhette.

Rajta kívül még két fiatal művész volt a teremben, kik francia nyelven társalognak s párizsi ételeket rendeltek a pincéernél. A szomszéd asztalnál pedig egy fiatal ember ült. Az utóbbi háttal fordult Mr. van Bibberhez, aki a lánykát is akkor láthatta, ha kísérője néha-néha egy mozdulatot tett. A lányka nagyon fiatal volt s rendkívül izgatottak látszott Mr. van Bibber szörnyen álmélkodott, hogy ez a fiatal hölgy egyedül ebédel egy fiatal emberrel. — Önkénytelenül érdeklődött irántuk s épp oly önkénytelenül tanuja lett beszélgetésüknek.

— Nem az én hibám volt — szólalt meg a fiatal ember. — Hogy is sejtettem volna, hogy nincs a városban. De végre is

nem nagy baj. Van New Yorkban a cousinodon kívül más lelkész is.

— Az igaz, — viszonzá csaknem könynyezve a lányka — de azok nem cousinjaim.

— Egy megszokott szerelmes: — jegyzé meg magában Mr. van Bibber. Már sokszor hallottam ilyesmire, de nem láttam még soha. Igazán érdekes!

— Mit fogunk most tenni? sóhajtá a lányka.

— A földolog az, hogy itt biztonságban vagyok — szól a fiatal ember. — Ismerőseink közül senki, senki sem jó ide, mert valamennyi fürdőn van. Majd kikeresek a címjegyzékből néhány lelkészt s aztán sorra járjuk őket, míg akad egy, aki nem tart vakációt.

— Oh, Ted, mennyi mindent fognak rólunk beszélni. Ha legalább velemm lenne a komornám, vagy volna egy násznagyod, vagy ha csak tanuink lennének.

A fiatal ember, kit a lányka Tednek szólított, komor elszánással sűrt villájára egy darab sültet, a lányka pedig zsebkendőjét húzta ki, de azután megint visszadugta a zsebébe. Ted az asztalhoz hívta a pincért, hogy elkérje a címjegyzéket s miközben hátrafordult, Mr. van Bibber ráismert. Egy igen kitűnő bostoni családnak volt tagja, még pedig az ifjabbik. Mr. van Bibbert várt, de egyelőre egyikük sem szolt.

A lányka e kölcsönös felismerésből nem vett észre semmit, hanem egyszerre ijedten meresztette szemét egy fogatra, mely örült sebességgel közeledett a vendéglő felé.

— Ted, óh Ted! — kiáltá — ott jön a bátyád! Hogy is akadhatott reánk? Mit fogunk tenni?

Ted előbb elpirult, aztán meg elsápadt.

— Standish! — szolt van Bibber, hirtelen felugorva helyéről s kalapját fogva — fizesse ki számlámat, majd én azalatt megszabadítom önt bátyjától.

S van Bibber éppen lefelé sétált a lépcsőn, kényelmesen szivarra gyújtva, mikor az idősb Standish lelkendezve sietett fel.

— Hallo, Standish — várj csak egy percre. Hová sietsz? Ugy látszik ma Standish eső van. Az előbb öcsédet láttam, most pedig veled találkozom. Mi bajotok van?

— Te láttad? — kiáltá a bosztoni hevesen. — Hol van? Vele volt a lány? Megesküdtek, vagy még jókor jövök?

Van Bibber erre a kérdésre szép nyugodtan válaszolt. Azt mondta, hogy az ifjabb Standisht és nejét egy félórával ezelőtt látta, mikor egy bérkocsit fogadtak Jersey Citybe, honnét Chicagóba akartak utazni.

— De a kocsis, aki őket idehozta, azt mondta, hogy nem távozhattak el innét, míg ideérek — szolt kételkedve az idősebb Standish.

változtatására. A nyelvi kérdések iránt ma lanyhább az érdeklődés. Pedig nem nyelvben, de jó magyaros stílusában, zamatos kifejezéseiben és helyes mondatalkotásaiban él a nemzet. Magyarul beszél az totooska is; tudja magyarul a német, oláh, — de magyarul csak az igazi magyar beszél.

Nagy politikai botrány.

A berlini röpirat.

Zigány vallomása.

Kompromittált politikusok.

— szeptember 12.

(Saját tudósítónktól.) Végre lehullott a lepel a hirhedt — Zeysig féle röpirat — titkárról. A szerzőséggel meggyanusított Weiss Julián tizenkéttagú zsűrit alakított az ügy tisztázására, a miből kitűnt, hogy a röpiratot a kormány tudtával, báró Herczog Péter Tisza csinálta főrend alkalmazottainak hozzájárulásával. Apponyi meggyanusítására iratták.

Szerzője ugyanaz a Zigány Arpád, aki a kormány megrendelésére megírta az Athenaeum Részvénytársaság kiadásában megjelent „Le az álarca!” című röpiratot.

A múlt hónapban naponta találkozott a budai Jégverem-utcában levő Korona kávéházban egy másik publicistával, aki megszokott fordulni politikai körökben is a itt beszéltek meg a titkos utakon járó politikai hírségeiket. Társa innen ment naponta a Margitszigetre, a hol az egyik ügyvezetővel találkozott.

A nyomozást Bérczy Béla rendőrtanácsos vezette, aki ma délután automobilon Taszt, Fekete és Császár detektivekkel Dömsödre ment, ahol Zigány családjával együtt nyaral. Este félkilenc órakor lepte meg Zigányt, aki a nyaralójában levő vendégekről rögtön tudta, mi járban vannak. Kijelentette, hogy mindenről felvilágosítást fog adni, csak feltű és nélkül intézkedjék, hogy családja mitse sejtjen a dologról. Már késő este volt, mikor Zigányt a főkapitányságra hozták, ahol nyomban hozzáfogtak a vallatásához. Zigány kezdetben tagadta, hogy ő írta a röpiratot, de keresztkérdések során beismerte, hogy részes a röpirat megírásában s annak terjesztésében.

A kihallgatás során kiderült, hogy Zi-

gányon kívül Dénes József vasuti hivatalnok, címzetes segédtitkárnak is van része a röpirat szerkesztésében, amennyiben Zigány Arpádnál egy Dénesre vonatkozó kompromittáló levelet találtak, melynek tartalma a röpirat terjesztésére vonatkozik. Bérczy a levél alapján még az éj folyamán beidézette Dénes József t, de ez határozottan tagadta, hogy része volna a röpirat szerkesztésében vagy terjesztésében.

Bérczy Zigányt, arra való tekintettel, hogy már egy ízben büntetve volt éjjel egy órakor fogva tartotta. Dénes József képviselőtében még az éj folyamán megjelent a főkapitányságon dr. Fried Vilmos ügyvéd, hogy letartóztatása esetében a további lépéseket meg ehessené Dénest egyelőre szabadon bocsátottak, de rendőri felügyelet alá helyezték.

Az ügyre vonatkozó njabb részletek itt következnek:

(A vallatás.)

A Zeysig féle röpirat ügyében a budapesti főkapitányságon lázasan és a legszelebb mederben folyik a vizsgálat. — Bérczy Béla rendőrtanácsos tegnap este óta szakadatlanul eszközli a kihallgatásokat. Tegnap estétől éjjelutánig tartott Zigány Arpádnak a röpirat írásával gyanúsítottak a kihallgatása. Utána Bérczy Dénes József vasuti ellenőrt vette elő, majd ma délelőttre beidézte Fekete József irót, akinek a kihallgatása most folyik. Zigány Arpádot ma délelőtt újból maga elé vezette Bérczy. Zigányt — aki az éjszakát a főkapitányság egy második emeleti cellájában töltötte — láthatólag megviselte a letartóztatás. Még tegnap este bejelentette, hogy védőjéül dr. Halmay Elemert, az újpárt volt titkárat bízta meg, ki már régebben elszakadt Bánffyól.

(Zigány szenzációt ígér.)

Bérczy ezen megbízásról értesítette Halmayt, aki ma reggel megjelent Bérczy tanácsosnál. Vele együtt jött a letartóztatott felesége is, aki kétségbeesetten hangoztatta, hogy férje méltatlanul szenved. Bérczy Zigányt ügyvédje és a felesége előtt hallgatta ki. — Felszólitotta, hogy ne titkolózzék, hanem derítsen világosságot az ügyre. Zigány erre kijelentette, hogy pár napon belül olyan meglepetése lesz a röpiratnak, amely ámulatba ejti egész Magyarországot. Együttal kérte, hogy bocsássák szabadon. Bérczy erre kijelentette, hogyha világosságot derít a dologra, és a röpirat szerzésében szereplő többi urakat megnevezi, szabadon bo-

csájtja. De miután büntársai vannak, akik után a rendőrségnek nyomozni kell, a vizsgálat érdekében nem helyezheti szabadlábra. Ma délben Berlinből telefon jelentést kapott a rendőrség, a melyben értesítik, hogy Baneth Sándor ma Budapestén önként jelentkezni fog a röpirat ügyében.

(A büntársak.)

A nyomozás eddigi adatairól a következő részleteket jelenti tudósítónk:

A budapesti rendőrség a Zeysig féle röpiratban az ügyesség utasítására indította meg a nyomozást. Erre Gajáry Odónnek, az Ujság szerkesztőjének feljelentése adott alapot. Gajáry Odón ugyanis dr. Darvay Fülöp ügyvéd útján feljelentést tett az ügyességű Zeysig féle röpirat szerzője ellen, mint ismeretlen tettes ellen, hűtlenség vádját emelve ellene.

Az ügyesség a feljelentést áttette a rendőrséghez, amely két irányban nyomozott. Egyik irányban Bérczy Béla rendőrtanácsos Fekete és Tóth detektivekkel, más irányban Krecsányi Kálmán detektívőnök rendőrtanácsos Császár és Kubinyi detektivekkel. — Azonkívül megbíztak egy berlini magánnyomozót, hogy kutasson a Zeysig-ügy után.

A magánnyomozó intézet néhány nappal ezelőtt jelentette a budapesti rendőrségnek, hogy megállapította, hogy Berlinben tartózkodik Dénes József magyar államvasuti ellenőr, aki gyanus viselkedést árult el és több alkalommal értekezett Baneth Sándorral, a magyar királyi dohány és dohánygyártmány kiviteli társaság berlini ügynökével. Ennek a neve a röpirat megjelenése óta forgalomban volt.

A magánnyomozó arról is értesítette a rendőrséget, hogy Dénes József vasárnap éjszaka érkezik meg Budapestre a nyugoti pályaudvaron. Krecsányi két detektívvel kiment a pályaudvarra, ahol a Kassa felől érkező vonattal megérkezett Dénes. Kocsiba ült és elhajtattott több helyre. Többek között Zigány Arpád budapesti lakására is, ahol egy és fél óránál tovább tartózkodott. Ez volt az első nyom.

A rendőrség tudta, hogy Zigány az utóbbi időkben iparszerűen üzi a röpirat-gyártást. Nem kevesebb mint tizenkét röpiratot írt rövid időn belül. Bizonyosra vette tehát a rendőrség ez első nyom után, hogy a Zeysig-féle röpiratnak is Zigány a szerzője. Csak még bizonyíték nem volt.

Itt már a rendőrség jött, a véletlen is a kezére játszott. Weisz Julián a Budapesti Tagblatt szerkesztője, akit a Zeysig-rö-

— Ugy van! — erősíté a kocsis. Alig félórája, hogy itt letettem őket.

— Az idő összevág — mondá van Bibber. — Ha 2 óra 32 percere Jersey Citybe érsz, esetleg velük együtt utazhatsz Chikagóba. Azt mondták, hogy a Palmer hotelbe szállnak.

— Köszönöm öreg — kiáltá Standish s visszaugrott fogatába. — Borzasztó egy história. Egy pár fiatal bolond. Senki sem ellenzi a házasságukat, de tudod, még nagyon fiatalok. Még egyszer nagyon köszönöm utbagazításodat.

— Szóra sem érdemes — mondá van Bibber udvariasan. Mikor Standish fogata elhűnt az utcasarkon, visszatért a fiatal párhoz.

— Eküldtem szegényt Chikagóba. — Hogy miért éppen oda, nem tudom. Nem igen szoktam hazudni s ezáltal nem jutott eszembe más város. Ha bemutat, rajta lesznek, hogy valahogy kikerüljenek a csárából.

A bemutatás megtörtént — Miss Cambridge — Mr. Cortlandt van Bibber; halottad nevé bátyámtól.

Miss Cambridge örömet fejezte ki, hogy Mr. van Bibbert ily válságos helyzetben megismerhette.

— Fődolog, hogy egybekeléstek a legnagyobb nyilvánossággal menjen végbe — lért át a tárgyra Mr. van Bibber.

— Mit képzél? — protestált a fiatal pár.

— Pedig úgy van! Nagy hibát akartok elkövetni. Egy ismeretlen lelkész, titkos egybekelés — pfuj, ez egy megszokotti farmer lányhoz való, akik egy biztosítási ügynök szöktet meg. Nem látom be, miért ne esküdnétek meg orgonaszó és nászkeséret mellett, egy fényes templomban? Csak bizátok rám a dolgot. Reggelizetek nyugodtan majd rendbe hozok mindent.

Mr. van Bibber bérkocsiba ült, elhajtott a legközelebbi templomba ahol egy barátságos öreg lelkésznek elmondott mindent s úgy intézkedett, hogy pont háromra a templomajtó tárva-nyitva s az orgonisták s a karénekesek helyükön legyenek. Sőt a harangozó is oda rendelt.

— Most pedig tanukra és vendégekre van szükségem, — monologizált Mr. van Bibber újból a bérkocsiba ülve. — És pedig jönevű emberekre, akikkel az ujságokban parádezni lehet.

Egyenesen Delminicohoz hajtatott, New York legelső vendéglőjébe és ott minden ismerősét meghívta, kérvén az urakat és hölgyeket, hogy hozzanak magukkal annyi ismerősöt, amennyit csak délután 3 ig felbirnak hajszolni. Aztán kubbjába hajtatott s négy fiatal embert, akik fél Newyorkkal ismerősök voltak, szintén vendéghajszára küldött...

Innét a virágáruhoz, majd Mrs. Arntonhoz sietett, akft felkért, hogy hozza a templomba a menyasszonyt, utközben pedig egy kabint rendelt meg a fiatal párnak a River gőzöszön.

— Már negyvenkét ízben voltam násznagy — szólt magában Mr. van Bibber, mikor a vőlegényért ment, — de most az első eset, hogy kék hajós zubbonyban és pepita nadrágban vezetem a vőlegényt az oltárhoz. Különben lesznek, azt hiszem, még cifrább öltözetű — nagy urak is!

Mrs. Arnt és Miss Cambridge az uton sokat sirtak, de a menyasszony a templomban vidáman mosolygott Mr. van Bibber, különösen mikor a fiatal pár hajóra szállt.

— Most pedig — sóhajtott fel megkönnyebbülve s Mrs. Arnthoz fordulva — betétem az ujságba, hadd lássák holnap, hogy az ifju Standis esküvőjén Newyork színe-java jelent volt. Csak az bánt...

Nos mi? — kérde Mrs. Arnt, midőn a násznagy töprenkedve elhallgatott.

— Hát az, hogy a szegény Standish most mikor 32 fok van árnyékban, Chikagóba utazik. Ha legalább Jersey Citybe küldtem volna. De látom már, — tevé hozzá bánatosan, — hogy ha az embernek nincs gyakorlata a hazudásban, okosabb, ha nem is próbál — hazudni.

pirat szerzésével gyanítottak, mint tudvalevő kiküldötté nyomozás végett Berlinbe Freund József hírlapíró, a lap segédszerkesztőjét, hogy nyomozzon ez ügyben.

(Egy oldal kézirat.)

Freundnak sikerült a röpirat kéziratának egy oldalát megszerezni. Azt meg küldötte Budapestre. A rendőrség megszerezvén ezt a kéziratot, igyekezett összehasonlítani Zigány irásával. Tudvalevő dolog, hogy Zigány július 12 én egy röpiratot adott ki „Kalandor-politika vagy éljen a 48” címen. Ezt a röpiratot eredetileg a Deutsch Zsigmond és fia cég címe alatt akarta kiadni. De miután a Deutsch cég tulajdonosa tiltakozott ez ellen, Zigány nyilatkozatot adott a cégnek, amelyben kötelezi magát, hogy a cég címe alatt nem hozza forgalomba a röpiratot.

Ezt a nyilatkozatot megszerezte a rendőrség és irásszakértővel összehasonlítottatta. Az irásszakértők megállapították, hogy a kézirat és a nyilatkozat írása egy kézről ered. Ezen vélemény alapján a rendőrség tegnap Dömsödnön, a már ismert körülmények között letartóztatta Zigányt. Együttal egy a budapesti, mint a dömsödi lakásán házkutatást tartott. A házkutatás alkalmával röpiratot nem találtak ugyan, de temérdek levelet foglaltak le, amelyek a Zeysig-üggyel állanak összefüggésben.

(Kompromitált politikusok.)

Számos levél volt Baneth Sándortól és több politikustól. A házkutatásnak az eredménye az, hogy a legközelebbi napokban több aktív politikust fog kihallgatni a rendőrség. A nyomozás során megállapították, hogy a röpiratot Zigány magyar nyelven írta és Baneth Sándor ültette át németre. Zigány mai kiballgatása során kijelentette, hogy a röpiratot saját elhatározásából, meggyőződésből írta.

(A rendőri iroda jelentése.)

A rendőri sajtóiroda a „Zeysig”-ügyben a következő jelentést adta ki:

„A rendőrséget f. évi aug. hó 26 án a vizsgáló bíró megkereste, hogy a „Zeysig”-féle röpiratokat foglalja le. A rendőrség a nyomozást megindította, minek folyamán az az alapos gyanu merült fel, hogy Zigány Arpádnál, ki a röpirat szerzőjeként tünt fel — ezen röpirat több példányban található fel. Miután Zigáynak ugy Budapesten, mint Dömsödnön is van lakása — mindkét helyen, lakásán — házkutatást tartott. Röpiratokat a házkutatás alkalmával Zigány egyik lakásán sem találtak, ellenben bizonyítékok szereztek be arra nézve, hogy a röpirat miként jött létre és a szerzősége nézve is. Miután ily természetű röpiratok szerzője is hivatalból üldözendő, a nyomozás most a részletek tisztázására irányult. Zigány Arpád már egy ízben két évi börtönbüntetést szenvedett s jelenleg is egy nagy arányú bélyeghamisítás miatt is folyik ellene eljárás.”

(Bánffy Dezső nyilatkozata.)

Budapestről táviratozzák nekünk: hogy kinos politikai botrány dolgában ma Bánffy Dezső báró is nyilatkozott. Az újpárt vezére a hírlapíró előtt a következő kijelentést tette:

— *Becsület szavamra kijelentem önnek, hogy a röpirat körül nekem abszolút semmiféle szerepem nincsen. Az újság című lap erre vonatkozó híre közönséges*

rágalom. Én sem a röpirat megírásáról, sem terjesztése, sem financirozásáról nem tudtam.

A rendőrség egyébként folytatja a nyomozást és holnap Weisz Julián szerkesztőt fogják kihallgatni.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága a hó 14-én d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

Törvényhatósági élet.

A gazdasági bizottság ülése. Debrecen város gazdasági bizottsága tegnap d. u. ülést tartott a városháza nagytermében, a melyen jelen voltak a következők: Király Gyula elnök, Debreceni Lajos, Polgári Báliot, Geréby Pál, Udvarhelyi Gyula, Roncsik Lajos, Németh Sándor és Tóby Elemér. Az ülésen Roncsik Lajos főszámvevő a város jövő évi költségvetését terjesztette elő. — A bizottság tételről tételre átvizsgálta a jövő évi budgettet és azt általánosságban elfogadta. A gazdasági bizottság előterjesztést fog tenni a tanácsnak, hogy a városi legelők után járó, de még be nem fizetett haszonbéréket október elsejétől számítsák. Ezen intézkedéssel a nagy szárazság okozta veszteség miatt akarják a gazdákat kárpótolni. A szegényház ügyében is javaslatot tesz a bizottság. Tudvalevő, hogy a szegényházat a csicsogói koresmahelyén akarják létesíteni. Miután a csicsogói koresma 1125 korona bért jövedelmez a bizottság a menhelyre nézve a régi sertésvásár mázsáló helyét ajánlja. Az ülés legfontosabb tárgya a husdrágulás ellen való védekezés volt. És pedig úgy vélik ezt megoldani, hogy a jelenleg érvényben lévő vágatási díjat le szállítják. Jövőre az utcák öntözését a tűzoltókra bizza a város. Miután pedig a katonai beszállásolás megváltása címén egész Debrecenben 1250 korona folyik be, de ezen összeg a közönség nagy megterhelésével jár, a bizottság javasolja, hogy ezeket a megváltási díjakat engedje el a közgyűlés.

NAPI HIREK.

A korzóról.

— szeptember 12.

A huszadik század, a modern eszmék százada — szokták mondani. És valóban már is hallatlanok, amiket e század produkál minden téren. Így, természetesen, a technika terén; de nemcsak ezen, hanem a művészetek, tudományok terén is, sőt még az egyszerű gondolkodásban is a modern felfogás érvényesül. Nem is merem összehasonlítani a régebbi századok naív lelkű simplex embezeit, a jelen kor rutinizott észjárásu alakjaival.

Csak a korzókon menjünk végig és figyeljük meg jól a le s fel hullámzó tarkabarka ember tömeg egyes alakjait, látni fogjuk mindjárt itt is, amott is a modern felfogás hatását, a maga csodabogarain. Öltözék, viselkedés milyen más, ha csak egy évtizedre gondolunk is vissza.

Legfeltűnőbb jelenségnek találjuk a nők

öltözködését és a fiatal emberek csuf alakítását, viselkedését.

Első sorban a külsőségekből ítélünk meg mindenkit, ezért szükséges is — már a nemesebb izlés szempontjából is — hogy öltözékünk, általában külsőnkre felette gondosak legyünk; úgy értem ezt, hogy az hiúsággá, főképen pedig kacérkodássá ne fajuljon, mert ezt már erkölcsi hiba.

Kétségtelen, hogy a nőktől, magok a férfiak elvárnak bizonyos fokú, esziosságot eleganciát; mert vajjon van e visszatartóbb valami, mint egy elhanyagolt külsejű nő? Másrészt azonban, ha annak a célja a hatás és az illuziókeltés, akkor már az elegancia nélküli azt a bizonyos fokú intelligenciát, amely pedig a nők megjelenésében elsőrangú kérdés.

Nem ítélendő az el, ha a nők tetszeni óhajtanak, mert már a teremtés törvényénél fogva is úgy félig meddig hivatásuk is. De más felől kacérkodni, amely nem más, mint a mások figyelmének önmagunkra felhívásában való grönörködés, alkalmazás az önmagunk megbámultatására, szintén nem helyes, sőt erkölcsi szempontból nem egyéb, mint a tisztesség elleni bűn.

Sajnos, ez a modernkorúság nagyon uralkodik a jelenben korzóinkon. Hódítani akarunk ilyen formán. Nem gondolnak egy cseppet sem arra, hogy az eszes nő — ha hódítani kíván — szelímmel hódít; de akkor is önkéntelenül.

Hogy kacérúsággal a leány nem talál férfit, a szó nemes értelmében, tökéletesen igaz. Okos leány sohasem kacér!

Nagyban kultiválják a fiatal emberek a modern testtartást és a járáskelést. Miben állnak ezek? Szerintök szép testtartás az, ha kissé meggörbülve, fejünket úgy tartjuk, mintha azon valami kelés volna; főszabály, hogy a könyökünk kifelé forduljon. Járásközben pedig lábunkkal vontatva lépdeljünk. Menetközben fejünket oldalt fordítani, csak a test megfelelő mozgatása esetében szabad. — Ha egy ilyen modern törvényeket követő alakot összehasonlítunk egy daliás, kacserüstű, megtermett — mondjuk — porlegényvel, azt találjuk, hogy a modern gavallér mellette egy nyomorék hitványságnak tűnik fel. A meggörbülés még egészségi szempontból is felette káros.

Modern viselkedések pedig az örökös fiirtelés, megszólás, megjegyzéseket tevés és más eféle — nyugodt lélekkel mondhatom — aszfaltbetyárkodás.

Mind ezek modern dolgok. Ujak a régiekkel szemben. És vajjon — kérdem — előnyösebbek és hasznosabbak-e ezek a régiekkel? Felelet nem. Hát akkor miféle újdonságok ezek — kérdehetné valaki — mert csak a rosszabbakat cseréljük újabbakkal, jobbakkal?

Erre már feleljen meg az olvasó maga!

S. I.

Napról-napra.

— szeptember 12.

Debrecennek ifjusága,
Leikes ifjuság,
Nemzetközi nincs közöttük,
Ez magyar világ!

Debrecen főiskolája,
Ez az erős vár,
Mely a nemzetköziségnek
Kaput sose tár.

Összegyűlnek, lelkeikben
Honszerem ég...
És ezért a szent hűségért
Aldja meg az ég!

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szert

tüdőbetegségeknél, légszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Ez a hatóanyag és testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellően szaga jó és miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úgyszólván 4—kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantál céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

— **Kivándorló lelkész.** Csépké István debreceni illetőségű ev. ref. segédlelkész — mint tudjuk — Amerikában lelkésznek választották meg. Csépkéből kifolyólag a napokban már utra kél, hogy új állását elfoglalhassa az amerikai református magyarok feletti lelki-pásztoroskodását mielőbb megkezdhesse. Szép feladatához sikert és áldást kívánunk.

— **A főiskolai ifjuság politikai gyűlése.** A debreceni kollégium hazafias és lelkes ifjusága szintén csatasorba állott az ősi alkotmány védelmére. Az ifjuság kebelében mozgalom indult meg, hogy állást foglaljanak a haza ellen irányuló szociálista mozgolódásokkal szemben. E cél kivihetése érdekében az ifjuság előzőleg politikai nagygyűlést rendez, melynek kieszközölésére Ferenczy Gyula dr. ak. igazgatót kérték fel küldöttségileg. Ferenczy Gyula dr. nagy örömet fejezve ki az ifjuság e nemes, hazafias törekvése felett, megígérte közbenjárását. A gyűlést valószínűleg megtartják a napokban a Bika dísz eruében, melynek átengedését Németh Andás már megígérte.

— **Jönnek a katonák.** A gyakorló terezen tegnap felhangzott a trombita szó: vége a hadgyakorlatoknak! Jönnek haza a debreceni ezredek, a melyek messze a székhelytől izzadtak a hazáért. A gyakorlatozás végét ért s tegnap vonatra ültek a katonák. A kihalt város újra népesedni fog. Itthon lesznek a 39. ek és a honvédek. A 39. gyalogezred tegnap éjjel 12 órakor külön vonaton érkezett meg Radnallipparól. Porosan, fáradtan masiroztak be a katonák a kaszárnyába egy kis pihenőre. Ma, szerdán délben jönnek meg a honvédek, a kik Fejérmegyében voltak gyakorlatozva.

— **Szüret.** Kezdődik nemsokára a szüret. — A gazdák jó reménységgel nézik a szőlőtermést, főként, ha egy kis esőt adna a jó Isten. A homokkerti birtokosság vasárnap délután megtartott közgyűlésén a szüret határidejét október hó 12 és 13 ik napjaira határozta el. Korábban beérő szőlők előbb is beszűrhetők, azonban ezen korábban szándékolt beszűrések a birtokossági elnöknel vagy főjegyzőnél bejelentendők.

— **Ismét terjed a tifusz.** Tegnap városunkban ismét négy tifusz eset fordult elő. Ugy látszik e veszedelmes betegség sehogyssem akar megválni városunktól, sőt egyre jobban és jobban ijesztgeti városunk közönségét.

— **Ifjusági nagygyűlés.** A főiskola akadémiai ifjusága nagy gyűlést tartott tegnap a kollégiumban, melyen elhatározták, hogy küldöttségileg kérés fel Ferenczy Gyula dr. akadémiai igazgatók, a tanuló ifjuság hazafias, nemeslelkű pártfogóját, védnökét, hogy a városban tartandó politikai gyűlést kieszközölje. Végül 9 tagú bizottságot jelöltek ki a lengyel ifjak fogadtatása ügyében.

— **Jogász Segítő Egylet.** Ma délután lesz a I. S. E. nek e nők választása. A jelölt H. Kiss Pál joghallgató kinek bokros érdemei az ifjuság előtt oly nagyok, hogy az ellenjelöltséget kizárják. Így a választás egyhangú lesz. H. Kiss Pált, mint már megválasztott ifjusági elnököt, koosikorzóval fogadják az ifjak ünnepelni.

— **Az ipartestület** békéltető bizottsága f. hó. 18-án d. u. 4 órakor ülést tartott. Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt, mikor is beérkezett panaszos ügyek felett lesz döntés.

— **Halálos szerencsétlenség.** Riesz Henrik debreceni kocsigyáros hatvan utcai műhelyében dolgozott Nagy Sándor 14 éves iparos tanuló. E hó 4 én a löszörtisztító gép mellett dolgozott. Munkaközben a bal keze oly szerencsétlenül akadt bele a gép szorítójába, hogy súlyos sérülésével azonnal be kellett szállítani a kórházba. Ott már-már

fölgyógyulását várták, sőt 10 én a kórházból el is bocsátották. — Tegnap kora hajnalban azonban hirtelen meghalt. A szerencsétlen tanuló — ki még épen az első napot töltötte Riesz kocsigyarában — tegnap ismét beszálították a kórházba, hol dr. Izsó törvényszéki főorvos vezetése alatt fölboncolták annak megállapítása végett, hogy vajon gondatlanság és vigyázatlanság segítette e elő a szegény ifju halálát, és ha igen — úgy kit terhel a gondatlanság és vigyázatlanság.

— **Népgyűlés Kabán.** Az újjászervezett szociálisták népgyűlést tartottak Kabán. A népgyűlésre Tetétlen, Püspökladány, Nádudvar, Derecske stb. községek és városok szociálista kiküldöttei jelentek meg. A gyűlékezés a Népkörben volt, a honnan tüntető körmenetű alakulva, zenével, bandériummal, vöröszászlók alatt vonultak a gyűlés színhelyére. A megjelenteket egykiszgaza üdvözölte. A sok ezerre szaporodott tömeg nagy figyelemmel hallgatta a párt kiküldöttjét, Gyárfás Emilt, ki az általános titkos választói jogról beszélt. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben a vezényleti nyelvvel kapcsolatosan az általános választói jog behozatalát követelik a magyarországi újjászervezett szociálisták a szövetekezett baloldaltól. — A szónok közel két óráig beszéde nagy hatást tett annál is inkább, mert a jelenvolt függetlenségiek is elismerték e két reform szükségességét. Szónok azután támada Kristóffy és a nemzetközi szociálistákat Kristóffy pártoló magatartásáért. A népgyűlés végül a határozatot egyhangúlag elfogadta és azt a koalíció vezéreinek megküldötte.

— **Dohos kenyeret árult.** A rossz, egészségtelen élelmi cikkek árusítása ugy látszik, egész napirendre kapott már városunkban. Tegnap is panaszt emelt a rendőrségen Halmi István ácssegéd homokkerti lakos Besenszky Kálmán Ajtó u. 26. sz. lakos kenyérsütő ellen, mert már több ízben, de különösen ez alkalommal egészségreontó porhadt és dohos kenyeret adott el neki. A rendőrség megindította azonnal a szigorú vizsgálatot, a kenyeret elkobozta, erről pedig a városi vegyészeti hivatal tényleg megállapította azt, hogy az dohos, porhadt és az egészségre igenis ártalmas. Igen tanácsos lenne minden e fertőző, ártalmas kenyeret árusító kenyérsütő lehető legszigorubb megbüntetése, hogy legalább elriasztó például szolgáljon jövőre az ily fertőző és egészségreontó élelmiszerek elárúsítóinak.

— **Tolvaj suszter inas.** Valancsik András suszter inas tegnap arany láncot lopott Vetési Mihálynétól és azt azonnal el is vitte a zálogháza és ott becsapta. Tekintélyes kis pénzösszeghez jutott így a gonosz nebuló, csakhamar költekezni kezdett. Több üzletbe betért, hol vásárlásokat tett. E költekezésével azonban csakhamar feltűnést keltett, mire a rendőrség lefűlelte és be kísérte. Midőn megmotozták, zsebében meg is találták a Vetésiné arany láncáról szóló zálogcédulát. Természetes, hogy lecsukták.

— **Anyakönyvi hírek.** Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint tegnap városunkban a következők hunytak el: Kémeri Dezső ev. ref. 39 éves, Ari Lajos ev. ref. 15 hónapos, Balint János gör. kath. 8 éves, Baji Sándor ev. ref. 6 hónapos, Oz. Dadai Pálné Bujdosó Mária ef. ref. 59 éves és Ungvári Katalin ev. ref. 7 hónapos.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő korakóban.

x **Iskolai növendékek** részére a legelőnyösebb bevásárlási forrás u. m. Legújabb vászon fedelű füzetek, valódi E. O. Richter-téle és magyar gyártmányu körzők, rajzpapír és rajztömbök, vonalzők, rajztáblák, dörzsgummi, tubus és gombfésztékek, valódi kínai téschok, iskola táskák, legjobb

zseb irón, tollnyelek, tolkések, legjobb minőségben és feltűnő olcsó árakban. *Iskolai könyvek bekötése:* egész vászonba névbányomással darabonként 40 fillér, félvászonba papírkötésbe 20 fillér. *Pongrácz Géza* papírgyári raktárban. Debrecen, Piac u. 7. Bika szálloda mellett.

x **Elveszett egy női arany óra,** fedelén emailrozott virág van a Svetits intézettől jövet Batthányi és Kossuth utcán. Megtaláló jutalomban részesül Drucker Mórnál Széchenyi utca 48.

x **Modern tápítal.** Idegesség, álmatlanság, vérszegénység, étvágytalanság ellen leginkább a *Herkules sört* használják újabban, mert e kitűnő malátatápsör különleges hatásos hízaló is; gyengélkedőknel, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett nagyszerű asztali ital. Kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. Nagyban: Herkules-sörfőzde, Budapest, VII., Batálen tér 3. honnan postán 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel küldenek. Főraktár Debrecenben: Garéby Fülöp utóda Mayer Jenő cégnél.

x **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értének és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőmiveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda“ Budapest, vaci-utca 20 b.

x **Diákok részére** legújabb divatu kalapok és sapkák kitűnő szabásu ingek gallérok és kszelők, elegáns nyakkendők zsebkendők és harisnyák olcsó szabott árban kaphatók *Fekete Jakab uri divat üzletében* Főtéren.

x **Tankönyvek** kiváló erős tábla, len cérna fűzéssel jutányos árban köttstnek Antalfy Ferenc könyvkötészetében, Piac-u. 31. a., a városházzal szemben.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Bécsi szökevények Debrecenben.

A szélhámos karmai közt.

Találkozás, kibékülés.

— szeptember 12.

(Saját tudósítónktól.) Rejtélyes ügy foglalkoztatja most a bécsi és budapesti rendőrséget. A bonyodalmas história szálai elnyultak Debrecenig, az itteni rendőrség azonban vagy nem szólítottatott fel a közbelépsére, vagy pedig diplomatikus titkolódzással rejtgeti az esetet.

Az ügyre vonatkozó értesüléseink itt következnek:

(Szerelmesek.)

Dr. Stöger vagyonos bécsi orvos a Schullerstrasse 19. száma alatt lakik, saját két emeletes bérpalotájában. Egyetlen leánya, Helén az özvegy atya szemefénye, kissé nagyon is szabados nevelésben részesült, atyja mindenben szabadkezet hagyott néki. Így eshetett meg, hogy a gazdag leány valamelyik képtárban ösmeretséget kötött *Sönhardt* Hugó fogteknikussal, a kivel szerelmi viszonyt kötött, végezetül pedig közös akarrattal megszöktek.

(Merre utaztak?)

Mi sem volt könnyebb, mint annak kiderítése, hogy a szökevények Bruck felől Budapestre utaztak. A leány feltűnően magas termetű, piros haju szépség, a férfi szép ember, bár kissé biccent a bal lábára. A bécsi Staatsbahn indóházában tartózkodó rendőri személyzet emlékezett elindulásukra. Budapestre szóló II. o. jegyet váltottak.

(Hova szállottak?)

A szép Helén kétségbeesett édes atyja jelentést tett leánya szökéséről. A leány pénzt vitt magával, az atya azonban nem emiatt esett kétségbe, hanem azért igyekezett a szerelmes pár szétválasztására, mert Sönhardt fogorvost veszedelmes szélhámosnak festették le előtte, a ki ezenfelül még lakbérével és étkezésével is adós szokott maradni. Följelentésére egy rendkívül ügyes bécsi detektívet rendelték mellé, kivel az atya személyesen Bud. pestre utazott és érintkezésbe lépett az ottani rendőrséggel.

Budapesten csakhamar kinyomozták, hogy Helén és Hugó a Royal szállodában vettek lakást. Este együtt étkeztek, reggel pedig — nem éppen terjedelmes podgyá szukkal — tovább utaztak.

(A rejtélyes papírkák.)

Az atya kívánságára kutatást tartottak a szerelmes pár szobájában. Aruló jelet a szerelmesek nem hagytak, míg végre a szobaleány hozott elő valami érdekességet. Négy papírdarabkát talált a földön, három ösz szegőngyöltött, a negyedik már szét volt terjesztve. Kezdetben nem gondolta, hogy a papírok fontosak lennének, és kisöpörte. Hanem a nagy nyomozás felkeltette figyelmét, azért megkereste a szemét közt és az atya rendelkezésére bocsátotta.

(Lutri.)

Felbontották a többi három papírgöngyölegét is. A felbontott papíron ez a szó volt olvasható:

„Debrecin“

A többi három a következő hely nevek állottak:

„Ödenburg.“

„Steinamanger.“

„Hermanstadt.“

Világos, hogy a szerelmespár lutrit játszott. Papírdarabokra írják négy általok ismert helynek a nevét, tehát Debrecen, Sopron, Szombathelyt és N.-Szébet. A melyiket kihúzzák, oda utaznak jobb szerencsájukban bízva. Miután a „Debrecin“ felírást viselő papírdarab volt kiegyenesítve, világos, hogy ide kellett utazniok.

Az atya örömeben két aranyat adott a szobaleánynak.

(Debrecenben.)

Az apa ekkor visszaküldte a bécsi detektívet és egy budapesti magánkutató iroda alkalmazottjával utra kelt. A tegnapi esti gyorsvonattal érkeztek Debrecenbe.

A debreceni indóházban esténként rendszeresen megjelenik egy F. kezdőnév betűjű szabómester. Nagy passziója az érkező utasok szemléltetése. Az atya abban bizakodván, hogy hivatalos aszisztencia nélkül is megtalálja a szökevényeket, először is magánaton akarta a szökevényeket keresni és csak akkor szándékozott a rendőrséghez fordulni, ha kutatása nem sikerül.

Véletlenül a kis szabót kérdezte meg, hogy nem kitalálná-e őt a város mulatóhelyein végig?

(„Sönhardt, ön gazember!“)

F. szabómester erre örömet vállalkozott. Kimentek fiakkere a Nagyerdőre, járta az „Arany Biká“-ban, az „Angol király-nő“-ben, és a „Dréher“-ben, de nyomra nem akadtak. Végre — éjjel 10 óra felé — a főpácon sétálgattak, a midőn a kistemplomi bazár felől az atya ősmérs hangokat hall. Közelebb megy, megismeri a fehérkalapot, fehérnapernyőt Helént. A leány keservesen sir és éppen e szavakat kiáltja németül:

— Sönhardt, ha Önben van szikrányi becsületérzés, visszavezet Atyámhoz! Látom ön gazember! Az ékszeremet, pénzememet elviheti, de ha nem vezet vissza Bécsbe, az itteni rendőrség oltalmára bízom magamat!

(A bonyodalom vége.)

A többit akár el is hallgassuk. Az atya leányához rohant, a detektív a fogorvos urat fogta karon. A budapesti rendőrség által keletlen ősmérs szélhámost fődözött fel benne. A botrány elkerülése véget a fogorvost elutaztatták, a kiengesztelődött atya pedig — Kócsé zenéjének meghallgatása után — leányával együtt szintén elutazott. F. szabómester sem járt rosszul, mert kerek 100 koronával jutalmazták meg szolgálatait.

SZINHAZ.**Zilahiné sikere.**

— szept. 12.

A „Magyar Színház“-ban a vidék tiz előkelő művésznője mutatkozott be egymásután a „János vitéz“ cimszerepében. Az a benyomásunk, hogy a jelentkezők sorában színházunk primadonnája Zilahiné, Singhoffer Vilma urhölgy aratta a legszebb sikereket. Ennek bizonyítására mutatjuk be itt az előkelőbb sajtóban megjelent bírálatokat:

„Zilahiné gondosan esiszolt hangjával, előkelő játékával és főképpen hódoló szin-padi megjelenésével, már az Operaházban és a Népszínházban, mint kezdő színésznő magára vonta a figyelmet. Azóta, hogy a fővárosból elhúzózott, meglepően sokat fejlődött. A közönség ünneplő kedvvel tapsolt az egész est folyamán és több énekszám megismétlését kívánta.“

(„Budapesti Hirlap.“)

„Zilahiné Singhoffer Vilma már többször vendégszerepeit operett színházunkban. Ma kivált énektudásával, szép hangjával s disztíngvált játékával tűnt ki társa közül.“

(„Az Ujság.“)

„Talán nem is véletlen, hanem a Királysínház vezetőségének gazdaságos számitása folytán, mely az utolsó estére biztos attrakciót tartogatott. Singhoffer Vilma ugyanis már régi és igen kedves ismerőse a fővárosi közönségnek, akitől mindig izléses, mindig kvalitásos szereplést várhat. A mai sem hagyta e várakozást cserben. Rendkívül kedves, megnyerő fellépése, áthatóan intelligens humora, végül pompásan iskolázott hangja a siker biztos útját egyengették számára. A közönség tömör tapsaival tett róla tanuságot.“

(„A Polgár.“)

„Eltávozása óta sokat fejlődött, szin-padi rutin és játszó képesség dolgában. — Mozgása friss, eleven volt, alakja a huszár ruhában tetszetősen domborodott.“ „Az első kérdésnél Zilahiné Singhoffer asszony erősen számitásba kerül.“

(„Pesti Hirlap.“)

TAVIRATOK.**József főherceg utóda.**

Budapest, szept. 12. A Gracer Tagblatt c. lap Bécsből arról értesül, hogy a nemrég elhunyt József kir. herceg helyére a király Jenő főherceget, az innsbrucki hadtest parancsnokát fogja a honvédség parancsnokává kinevezni.

Egy város lángokban.

Tátrafüred, szept. 12. A szomszédos Nagyszalók szépebb városa ma reggel óta lángokban áll. Estig több mint száz ház porrá égett. Az oltás a nagy szél miatt lehetetlen.

Halálos hadgyakorlat.

Budapest, szept. 12. Az első számú budapesti honvédegyalozred tegnap tért haza a dunántúli hadgyakorlatokról. Az ezred katonái közül utközben három katonanapszurásban meghalt és 65 megbetegedett.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli árlat.)

Budapest, szept. 12.

Buzakinálát kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányza: mellett 30,000 méter-mázsa került forgalomba változatlan árkon. — Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: meleg.

Buza októberre	15.78—80.
„ áprilire	16.46—48.
Rozs októberre	12.82—84.
„ áprilire	13.48—50.
Zab októberre	18.88—90.
„ áprilire	12.44—48.
Tengeri szeptemberre	13.12—14.

Szerkesztői-posta.

M. G. Sorsjegyet nem huzták ki.

Hortobágyi. A postaszekrénybe lőkött, kellő bélyeggel ellátot ajánlot levelet csak úgy kezelik, mintha külön adta volna fel. Vevényt azonban nem kapván, nem igen reklamálhatja meg, elveszése esetén kártérítésre sem számíthat.

Nyilt-tér.

Utazásnál nélkülözhetetlen.
Egészségileg megvizsgálva.
Bécs, 1887. jul.

Kalodonit

nékülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő hatású ez a kalodon a legnagyobb sikert érte el s minden művelt államban el van terjedve.

— 1. —

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

**Fehérműeket,
Paplanok,
Matracok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.**

Óriási választékban

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

**Legjobb bajszsodró a híres
DEBRECENI
„CIVIS“ bajszpedró**

amely nem tép, de jól összetartja és nödteti a bajszot!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kényelöket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN. Városháza.

132—1905 szhr.

Árverési hirdetmény.

Az alólírott m. kir. ellenörködő erdőgonokság részéről közbírástételik hogy a diósgyöri, ujhutai, mocsolyási és parasznyai m. kir. erdőgondnokságok területén a f. évben gyakorolható makoltatási és őszi legeltetési jog **1905. évi szeptember hó 25-én d. e. 10 órakor** a diósgyöri m. kir. erdőgonokság hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árverés és írásbeli verseny útján fog a legtöbbet ígérőnek hárbe adadni.

Szabályszerűen szerkesztett és a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánat pénzzel ellátott írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnál benyújthatók.

Utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek valamint a becslési kimutatások, a diósgyöri, ujhutai, mocsolyási és parasznyai m. kir. erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Diósgyörött 1905. évi szept. 8-án

M. kir. ellenörködő erdőgondnokság.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzalog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében, jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

„Ursus“

a legtökéletesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomóképesség. Hóni gyártmány.

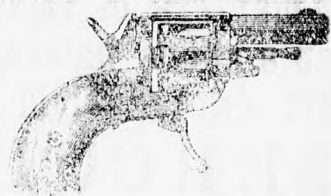
Budweisz-i és hóni gyártmányu porcellán, valamint meidinger köpeny és öntöttvaskályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. **Lópor áruda** Ujdonság! **Browning** rendszerű ismétlő fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20—27.

Uj ékszer üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni hogy,

Piac-utca 55. szám a.
a HUNGÁRIA tőszomszédságában

fővárosi mintára elegánsan berendezett

arany, ezüst, óra és ékszer-üzletet nyitottam.

Midőn e körülményre a n. é. közönség b. figyelmét felhívom, kérem, hogy engem mint helybeli régi ösmerős szakembert b. pártfogásában részesíteni és új üzletemet megtekinteni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

ROSE DEZSŐ

EKSZERÉSZ. Piac-utca 55 szám a.

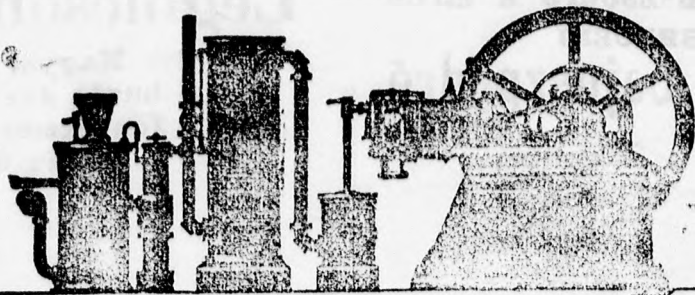
Zongorák,
Pianinok,
Harmoniumok és
Cimbalmok

a legnagyobb választékban

részlet fizetésre is kaphatók

Schmidt S.

Zongora és zenemű raktárában.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szilv-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Aki kitűnő étvágyfokozó
asztali italt óhajt,
Aki gyenge, lábadozó,
Aki ideges, almatlan,
Aki vérszegény,
Aki sovány,
Aki szoptat,
Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érde-
kében a kitűnő hatásnak el-
ismert és rendkívül tartós

HERCULES

maláta-tápsör Ö
különlegességet inni
Kapható minden nagyobb csemege-
fűszer-kereskedésben, kávéházban,
vendéglóban és a
Hercules Söröző szőlőküldési
telepén. R

Telefon 63-67. — Árjegyzék ingyen — Vidékre postán
küldünk 5 kg. próbaküldetményt (6 üveg) utánvételt.

Főraktár **DEBRECENBEN**,
Geréby Fülöp utóda Mayer Jenő cégnél.

Szabadalmazott sérvkötők biztos sikerrel

egyoldalu és kétoldalu legjobb minőség

5-10. 12-20 kor.

Óvszerek eredeti francia gyártmány

hálóbolyag tucatja 6-10 koronáig, gummi óvszertucatja 4-8 koronáig.
Occlusiv pessarium orvosi rendeletre darabja 2 kor. Haskötők gummi haris-
nyák és az összes betegápolási cikkek legjutányosabb árak mellett
kaphatók

BAUMGARTNER és TÁRSA

BUDAPEST, VI. Magyar-utca 1.

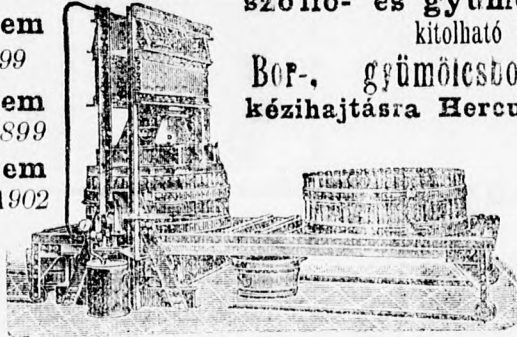
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára,
kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcstor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézi hajtásra Herculesnyomó-szerkezettel fa vagy
vastányérral. Gyümölcs- és

szőlő-örloket,
bogyózógépeket
Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint e különlegességet a legjobb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II/1

különlegességi gyár gyümölcscsértékesítési gépekben.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Ingyen ad Budapesti Koronás Aruház Ingyen ad

Debrecen, Piac-utca 7. (Vecsey palota)

minden vevőnek egy pontosan járó schvájci asztali órát minden vevőnek

a ki 20 korona értékű árut vásárol. A vásárlás részletekben is eszközölhető.
Aruházzam a fővárosi áruházak mintájára van berendezve, a hol minden kapható.

Az 50 filléres osztályban.

E héten

Az 50 filléres osztályban

Leányöv, kékításkák, pénztárcák bőrből	25 kr.	Ruha tartó, nickelből, nadrágszorítóval	25 kr.	3 oldalu toilette tükör, díszes festéssel	25 kr.
Ruha- és hajkefe legjobb minőségűből	25 "	50 db. finom levelepapír, díszes dobozban	25 "	Felszolgáló gyümölcs-tál, nickel fogóval	25 "
Tentatartók majolikából vagy féműből	25 "	Levelezőlap és fénykép-album, díszes kötésben	25 "	Iskolatáska bőrütánzat, erős szegélylyel	25 "
Isomappa, levelepapírral felszerelve, igen díszes	25 "	3 db. fényező-, sár és kenő-kefe	25 "	Tolltartók zárral, kemény fából, díszes	25 "
1 pár acél evőeszköz, penge és nyél egy dűből	25 "	3 doboz sevrő- vagy boxbőr kenőcs	25 "	Gyertya- vagy gyufatartók zománcozott féműből	25 "

Törpék, szobrok, háztartási cikkek, iskolai szerek, játékaruk és ajándéktárgyak nagy választékban **1 koronától**
Szmirna ágyeló és fali szőnyeg rojttal keleti mintával, mindkét oldalon egyforma **1 korona**.

Női, vagy férfi nyers-selyem ernyők, nagyon tartós, csinos fogóval, selyem bojtjal 1 frt. 95 kr.
Mahagóni ütánzat, vagy majolika díszasztalka **2 korona**.

Aruházzam egész napon át nyitva, megtekinthető vásárlási kényszer nélkül.

Az asztali óra-jegetre azonban csak azok tarthatnak igényt, kiknek első részletvásárlása a 10 koronát meghaladja. **SCHÖN MÁRKUS**

Debrecen, a városi áruházak mintájára van berendezve, a hol minden kapható.